

Darija Cvitan vodi mali skladni tim osječkih restauratora

Injekcija stručnosti, svježine i mladosti nam je dobrodošla

Tehnologija se u našoj struci mijenja, pratimo svjetske trendove, ne zaostajemo

pojačanom

STRUČNOM
TIMU NADA
SE CVITAN

Narcisa VEKIĆ

Realizacija više-godišnje ideje o osnutku restauratorske radionice u Osijeku počela je devedesetih godina 20. stoljeća, a upravo je koncem netom završene 2019. mali tim izložbom proslavio svoja prva, pokazuju rezultati, marljiva i uzbudljiva dva desetljeća. Izložba je bila prilika da Osječani vide rezultate njihova dosadašnjeg rada i da ih podrže, kako bi se restauratorska djelatnost na ovim prostorima održala i dalje razvijala. Djelatnici i suradnici osječke radionice istražili su, valorizirali, dokumentirali, konzervirali i restaurirali više od tri stotine umjetnina i nepokretnih kulturnih dobara na području Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Brodsko-posavske i Požeško-slavonske županije. Hrvatski restauratorski zavod središnja je javna ustanova za konzervatorsko-restauratorsku djelatnost u Republici Hrvatskoj. Kroz plakate i neke od restauriranih izložaka osječki su restauratori ispričali fascinantnu priču o svom radu i djelovanju. Od ožujka prošle godine na čelu im je Darija Cvitan.

▼ **Dvadeset godina Odjela je iza (svih) vas. Koliko ste godina od toga vi ondje?**

- U Restauratorskom odjelu Osijek zaposlena sam od 2006. kao konzervatorica povjesničarka umjetnosti.

▼ **Vodite Odjel nešto manje od godinu dana. Kako rad Odjela izgleda iz ove perspektive?**

- Odjel sam počela voditi u ožujku prošle godine. Kako sam prije toga godinama bila zamjenica bivšem voditelju, gosp. Eduardu Hudolinu, bila sam upoznata s većim dijelom obveza voditelja Odjela. Međutim, iz ove perspektive sada vidim da je obveza više, a i odgovornost je veća. Nekada bude poprilično stresno, ali sve se stigne i s kolegama se sve uspijem dogovoriti. Mi smo mali

ANDREA ILAKOVAC

tim, dugo smo skupa i uspijevamo svladati sve prepreke na putu.

▼ **Stignete li se baviti i poslom restauratora/konzervatora?**

- Ja sam i dalje obvezna odraditi i dio posla kao konzervator povjesničar umjetnosti. Nisam napustila struku i dalje istražujem nepokretnu i pokretnu kulturnu baštinu, pišem elaborate istraživačkih radova i povijesne studije. To je ono što me najviše i veseli jer naš je posao specifičan: svaki nova umjetnina potpuno je nova priča, jedno novo povijesno razdoblje. Do sada sam istražila brojne građevine, od srednjovjekovne arhitekture do secesije.

▼ **Tristotinjak predmeta u 20 godina - je li to mnogo, taman, je li moglo bolje?**

- Za mene je to odličan rezultat. Osim toga, mislim da je brojka i mnogo veća jer u njoj nije uklju-

čeno sve što su djelatnici Odjela radili na projektu *Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol*, koji je trajao od 2005 do 2015. Prvenstveno mislim na brojnu restauriranu kamenu plastiku i štukodekoraciju zgrada kompleksa dvorca Eltz u Vukovaru, 'rimsko' pročelje dvorca Odescalchi u Iloku...

▼ **Što je od toga bilo najzahtjevnije, najintragantnije raditi?**

- Definitivno rad na projektu obnove kulturne baštine u Vukovaru i Iloku, jer riječ je o golemom projektu s velikim brojem izvođača i vrsta radova. Nositelj cijeloga projekta bio je Hrvatski restauratorski zavod, a mi u Osijeku bili smo glavni predstavnici na terenu. To je za mene zasigurno bio najzahtjevniji posao jer sam morala svladati brojne stvari koje nisu baš svakodnevnice u našem poslu, od javne nabave, administrativnih i računovodstvenih poslova, orga-

nizacije gradilišta i njegove dinamike pa sve do dijela kojim se i inače bavim - samih istraživanja. Sudjelovanje na tom projektu definitivno me 'izvuklo iz zone komfora'. (SMIJEH)

▼ **Dogodi li se nekad da nešto "veznete" nepopravljivo?**

- Moje kolege restauratori kada me traže da isprobam neku od faza radova, a ja ih glatko odbijem opravdavajući se svaki put svojom nespretnošću, kažu mi da ja ništa ne mogu uništiti što oni ne mogu popraviti. Dakle, ne - ništa u našoj struci nije nepopravljivo.

▼ **Jeste li zadovoljni pozicijom i recepcijom restauratorske struke u društvu danas?**

- Voljela bih kada bismo bili malo prepoznatljiviji na svom domaćem terenu, posebice među mladima, jer mislim da radimo zanimljiv i kreativan posao. Voljela bih kada bi lju-

di bili svjesniji zahtjevnosti, strpljivosti i predanog rada koji je potrebno uložiti u ovaj posao. Vratiti umjetnini njezin izvorni izgled, istražiti kulturno dobro, obnoviti oslik crkve, restaurirati oltare, slike, namještaj traži ponekad i godine minucioznoga rada, i to ne baš uvijek u idealnim uvjetima. Mnogo je tu kemikalija, prašine, rada na visini, u hladnom, ali uvijek ljubav prema poslu nadjača sve te nepovoljne okolnosti.

▼ **Gdje osječki Odjel vidite za pet ili deset godina?**

- Za početak nadam se na istoj adresi (SMIJEH), a što se struke tiče, nadam se malo pojačanom stručnom timu - prvenstveno mislim na nove mlade konzervatore-restauratore.

▼ **Ima li interesa mladih za ovo zanimanje?**

- Trenutačno u Hrvatskoj postoje tri studija konzervacije i restauracije - u Zagrebu, Splitu i Dubrovniku. Interes, znači, postoji i danas imamo mlade stručnjake koji su školovani upravo za taj posao, što prije desetak godina nije postojalo, nego su se kroz praktični rad i mentorstvo odgajale generacije restauratora. Nama danas dolaze mladi stručnjaci, trenutačno u osječkom Odjelu imamo dvije mlade kolegice koje su završile studije konzervacije i restauracije te se nadam da je to tek početak. Injekcija stručnosti, mladosti i s njom povezane svježine, elana i znatiželje sigurno je nešto što je dobrodošlo.

▼ **U duhu cjeloživotnoga obrazovanja, čemu je vaše zanimanje sigurno itekako podložno, kako držite korak sa svijetom?**

- Hrvatski restauratorski zavod krovna je institucija za konzervaciju i restauraciju umjetnina u Republici Hrvatskoj. Zbog toga i kontinuirano radi na usavršavanju svojih djelatnika, što preko brojnih radionica, predavanja, suradnji s brojnim hrvatskim i svjetskim institucijama. Dolaze nam brojni svjetski stručnjaci, a i mnogo kolega odlazi u inozemstvo na usvajanje i razmjenu novih znanja i vještina. Danas se tehnologija i u našoj struci mijenja i mi pratimo te svjetske trendove i ne zaostajemo za njima. Mislim da su djelatnici HRZ-a vrlo stručnjaci u svom poslu i potpuno ravnopravni s kolegama izvana. ■